



งานมหกรรมคุณภาพ (Quality Conference) ครั้งที่ 30

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
ระหว่างวันที่ 17-18 สิงหาคม 2566

30 ปี สูเส้นทางรามาคุณภาพ ด้วย Flexperience

Double check safety first

นางชุตติมา เจริญธนาภิต

งานการพยาบาลสนับสนุนการรักษา ฝ่ายการพยาบาล

ที่มาและเหตุผล

การปลูกถ่ายไตจากผู้บริจาคอวัยวะสมองตายมีความเกี่ยวข้องกับศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เนื่องจากเป็นองค์กรหลักที่ดูแลเรื่องการบริจาคอวัยวะและเนื้อเยื่อภายในประเทศไทย โรงพยาบาลที่ได้รับการจัดสรรไตจะต้องไปรับอวัยวะกับศูนย์ฯเพื่อนำมาผ่าตัด เดิมพยาบาลประสานงานปลูกถ่ายอวัยวะจะประสานกับแพทย์ประจำบ้านเพื่อไปรับอวัยวะ และนำกระดูกที่รับอวัยวะไตไปส่งให้ห้องผ่าตัดเพื่อทำการผ่าตัดปลูกถ่ายไต พบปัญหาติดภาระงานมาก ไม่สามารถไปรับอวัยวะได้ทันที จึงปรับบริบทการรับอวัยวะไตเป็นธุรการประจำหน่วย หลังจากปรับพบปัญหาติดภาระงานเช่นกัน จึงทำตรวจสอบข้อมูลการรับอวัยวะของสถาบันอื่นเพื่อพัฒนาระบบการดังกล่าวและปรับบริบทการรับอวัยวะเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยยานพาหนะแทน

ปี 2560 พบปัญหาการประสานกับเจ้าหน้าที่ที่ไปรับอวัยวะและเจ้าหน้าที่แลภาชาดบ่อยครั้งประมาณ 3-4 ครั้งจนกระทั่งได้รับอวัยวะ และแพทย์หากระดูกที่รับอวัยวะไตไม่เจอประมาณ 1-2 ครั้ง/ปี เนื่องจากไม่มีเอกสารระบุบนกระดูก พยาบาลประสานงานฯ จึงได้หาแนวทางการป้องกันข้อผิดพลาดดังกล่าว โดยใช้หลัก 2P Safety : การระบุตัวตน การระบุหมู่เลือด การระบุโรงพยาบาลที่รับอวัยวะ เป็นต้น มาจัดทำแบบฟอร์มการรับอวัยวะไต

จนกระทั่งปี 2563 ถึงปัจจุบันการแจ้งจำนวนผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย เพิ่มขึ้น 1-6 รายต่อวัน จากเดิม 0-2 รายต่อวัน ส่งผลให้ผู้ป่วยที่รอไตจากผู้บริจาคอวัยวะสมองตายของรพ.รามาธิบดีจำนวน 1,450 ราย (มากที่สุดในประเทศไทย) มีโอกาสได้รับอวัยวะไตเพิ่มมากขึ้น ทำให้พบปัญหาการได้รับอวัยวะไตจากโรงพยาบาลเดียวกันแต่ผู้บริจาคอวัยวะสมองตายหลายคนช่วงเวลาเดียวกัน และบางครั้งได้รับอวัยวะไตทั้งสองข้างจากผู้บริจาคคนเดียวกัน ทำให้ความเสี่ยงที่อาจเกิดข้อผิดพลาดของการผ่าตัด เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดต้องเปิดกระดูกตรวจเช็คกับใบคล้องไตที่ระบุอวัยวะไตข้างซ้ายหรือขวาประมาณ 3-4 ครั้ง/เดือน เนื่องจากแบบฟอร์มไม่ได้ระบุอวัยวะไตข้างซ้ายหรือขวา พยาบาลประสานงานจึงปรับแบบฟอร์มการรับอวัยวะไตใหม่ เพิ่ม : การระบุอวัยวะไตข้างซ้าย หรือข้างขวา และระบุข้อมูลวัน เดือน ปี ของผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย จากนั้นปี 2564 พบข้อผิดพลาดจากการระบุตัวตัวคือ ชื่อ-สกุลในแบบฟอร์มรับอวัยวะไตไม่ตรงกับใบคล้องอวัยวะไต จากสถิติที่ผ่านมาประมาณ 1-2 ครั้ง/ปี

ทีมพยาบาลประสานงานฯจึงได้หาแนวทางร่วมกับห้องผ่าตัดศูนย์การแพทย์ศิริกิติ์ในการ double check ทวนสอบการระบุตัวตนในแบบฟอร์มรับอวัยวะไตกับใบคล้องอวัยวะไตร่วมกันในกระบวนการรับอวัยวะ เกิดเป็นโครงการ Double check safety first เพื่อเพิ่มความปลอดภัยการได้รับอวัยวะไตที่ถูกต้องของผู้ป่วย เพื่อลดข้อผิดพลาดการปฏิบัติงาน และตอบสนองต่อกลยุทธ์ของคณะฯ SO3 สร้างระบบการดูแลผู้ป่วยครบวงจรเพื่อการเพิ่มคุณภาพความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย

วัตถุประสงค์

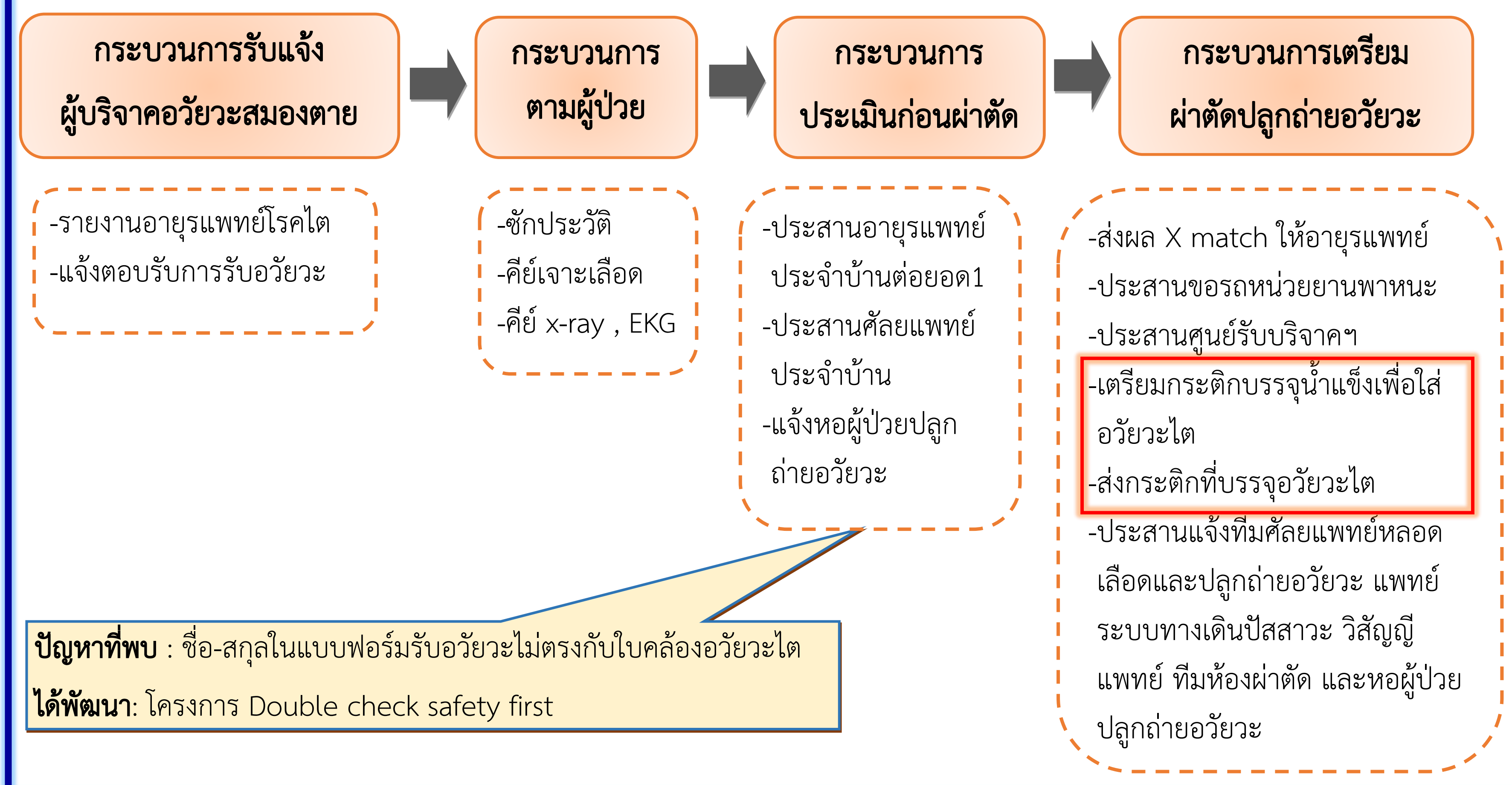
- 1.เพื่อลดข้อผิดพลาดจากการรับอวัยวะ
- 2.เพื่อลดระยะเวลาการประสานงานที่ไม่จำเป็น
- 3.เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการภายใน/ภายนอกหน่วยงาน

ระบบการทำงานของหน่วยพยาบาลประสานงานปลูกถ่ายอวัยวะ

Work system

ระบบการรอรับอวัยวะ → ระบบการบริจาคอวัยวะ → ระบบการปลูกถ่ายอวัยวะ

Work Flow



ผลการปฏิบัติการ

ตัวชี้วัด	ก่อนดำเนินการ	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี)			
		เป้าหมาย	หลังดำเนินการปี		
			2563	2564	2565
จำนวนข้อผิดพลาดการรับอวัยวะไตจากศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย	1-2 ครั้ง	0 ครั้ง	1 ครั้ง	0 ครั้ง	0 ครั้ง
ระยะเวลาการประสานงานที่ไม่จำเป็นลดลง	10 นาที	0 นาที	5 นาที	3 นาที	1 นาที
อัตราความพึงพอใจของผู้รับบริการภายในหน่วยงาน	≥ 85 %	≥ 90 %	90%	95%	98%
อัตราความพึงพอใจของผู้รับบริการภายนอกหน่วยงาน	≥ 85 %	≥ 90 %	90%	95%	100%

สรุป

โครงการนี้เป็นการพัฒนาระบบการรับอวัยวะจากผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย ทำให้มีเครื่องมือช่วยตรวจสอบความถูกต้องของอวัยวะไตที่ได้รับจากศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย ช่วยลดระยะเวลาการประสานงานที่ไม่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และสามารถเป็นต้นแบบให้กับโรงพยาบาล MOU ด้านการปลูกถ่ายไตได้